

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **R. T.**, zast. JUDr. Mgr. Petrou Novákovou, Ph.D., advokátkou se sídlem náměstí Chodská 1366/9, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2015, čj. 42196/15/5100-41455-711218, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 2. 2019, čj. 62 Af 25/2016-90,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném do 9. 9. 2015 (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“) žalovaného (dále „stěžovatel“) o sdělení průměrné doby trvání odvolacího řízení v letech 2013, 2014 a 2015 ode dne podání odvolání do vydání rozhodnutí o odvolání a ode dne postoupení odvolání odvolacímu orgánu do dne vydání rozhodnutí. Na základě výzvy stěžovatele k doplnění informací doplnil svou žádost tak, že žádá tyto informace pouze ve vztahu k hmotněprávním rozhodnutím správce daně, jejichž předmětem byla jednak daň z přidané hodnoty a dále daň z příjmů právnických osob. Následně stěžovatel žalobci sdělil, že vyhledání požadovaných informací je spojeno s mimořádnou časovou náročností a stanovil proto úhradu za poskytnutí informací ve výši 159 900 Kč. Žalobce v návaznosti na toto sdělení podal stížnost na postup povinného subjektu při vyřizování informace ke Generálnímu finančnímu ředitelství. To výši úhrady potvrdilo. Následně vydal stěžovatel v záhlaví uvedené rozhodnutí o odložení žádosti o poskytnutí informací z důvodu nezaplacení požadované úhrady stanovené částky za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informace.

[2] Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně, který rozsudkem ze dne 8. 8. 2017, čj. 62 Af 25/2016-46, rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Tento rozsudek však k podané kasační stížnosti zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 11. 2018, čj. 9 As 257/2017-46, č. 3848/2019 Sb. NSS. Krajský soud o žalobě rozhodl znovu rozsudkem uvedeným v záhlaví, kterým napadené rozhodnutí stěžovatele opět zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Stěžovatel na výzvu krajského soudu k situaci v letech 2013 – 2015 uvedl, že žádný právní předpis ani interní pravidla neupravovala povinnost evidovat údaje o délce jednotlivých odvolacích řízení. Při sestavování jednotlivých zásadních údajů, ze kterých by teprve bylo možné sestavit požadované souhrnné informace, by tedy bylo nezbytné manuálně vycházet z jednotlivých spisů „v papírové podobě“. V úvahu by sice přicházela i možnost využít údaje z elektronické databáze, do které se však evidují vybrané údaje o všech doručených a vyřízených písemnostech. Ani to by se neobešlo bez zjišťování údajů z jednotlivých spisů „v papírové podobě“. I takové vyhledávání by bylo mimořádně rozsáhlým a náklady by zůstaly ve stejné výši. V elektronické podobě měl stěžovatel ohledně rozhodného období informaci o datu vydání rozhodnutí o odvolání a informaci o datu podání odvolání. Zatímco informaci o datu vydání rozhodnutí je možné získat pomocí filtru z elektronické databáze AVIS, informace o datu podání odvolání je elektronicky zjistitelná pouze po otevření rozhodnutí a vyhledání data v textu rozhodnutí. Informaci o datu postoupení odvolání od prvostupňových správních orgánů stěžovateli je nutné vyhledat ve spisovém materiálu v „papírové podobě“.

[4] Krajský soud byl toho názoru, že sama skutečnost, že žádným právním předpisem ani interními pravidly ve vztahu k rozhodné době nebyla upravena povinnost stěžovatele evidovat údaje o délce jednotlivých odvolacích řízení, neznamená, že tyto údaje evidovat neměl, a to v jakékoli srozumitelné podobě, jež především jemu samotnému umožní mít průběžně přehled, jak dlouho jsou odvolací řízení vedena. To rovněž neznamená, že při sestavování jednotlivých údajů, ze kterých by teprve bylo možné sestavit požadované souhrnné informace, by bylo nezbytné manuálně vycházet z jednotlivých spisů „v papírové podobě“. Dle krajského soudu ve dvacátém prvním stolení je nepřijatelné, aby stěžovatel neměl elektronickou a snadno dostupnou evidenci alespoň základních údajů, z nichž lze kvantifikovat výkonnost veřejné správy. S přihlédnutím k rozsudku NSS sp. zn. 9 As 257/2017 musí mít dle krajského soudu vstupní informace pro výpočet průměrné délky odvolacího řízení (buď od doby podání odvolání anebo od postoupení odvolání k rozhodnutí), a to v podobě, která nevyžaduje fyzické procházení všech spisů „v papírové podobě“. Stěžovatel těžko mohl vykonávat srozumitelnou interní metodickou a kontrolní činnost aniž by měl k dispozici uvedené údaje. Dle soudu stěžovatel musel mít v elektronické podobě k dispozici alespoň informaci o tom, kdy mu bylo určité podání, tedy i podání, na jehož základě vede odvolací řízení, doručeno a kdy bylo vyřízeno. Dle krajského soudu bylo zcela přiměřené vycházet z toho, že podstatnou část údajů, z nichž mohl stěžovatel čerpat podklad pro poskytnutí požadované informace, měl či musel mít k dispozici, aniž by za pořízení těchto údajů byl oprávněn účtovat žalobci náhradu v hodnotě 159 900 Kč. Požadoval-li žalobce sdělení průměrné doby trvání odvolacího řízení a dobu ode dne postoupení odvolání odvolacímu orgánu do dne vydání rozhodnutí, měl stěžovatel namísto toho, aby jej vyzval k modifikaci žádosti, žalobci sdělit, jaké informace obdobné těm, které žalobce požaduje, k dispozici má, aby mohl být žalobce ve svém právu na informace korektně uspokojen.

[5] Dle krajského soudu z vyjádření stěžovatele plyne, že z pohledu dostupnosti údajů, které mohly být využity pro poskytnutí informace podle původní žádosti (před jejím doplněním) a následně podle doplněné žádosti, nebyl rozdíl. Nebylo tedy možné dovodit, že by stěžovatel měl k dispozici původně požadované informace (obecnější). Obdobně nebylo pro stěžovatele ani méně náročné zjišťovat údaje potřebné v poskytnutí informace podle původní žádosti. Dle soudu tak stěžovatel od počátku musel vědět, že jakékoli upřesňování původní, relativně jednoduché, žádosti o informace, nemůže být žalobci jakkoli k užítku. Stěžovatel měl žalobci korektně sdělit,

pokračování

jaké informace, obdobné těm, které žalobce požadoval, má k dispozici, aby na to žalobce mohl reagovat.

[6] Krajský soud dospěl k závěru, že postup stěžovatele při vyřizování žádosti o informace byl zatížen podstatnými vadami, proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení. Odložení žalobcovy žádosti o informace nemohlo obstát, neboť bylo vyvoláno vadným procesním postupem stěžovatele. Krajský soud zavázal stěžovatele, aby v dalším řízení vyšel z původní žádosti o informace, popř. u žalobce zjistil, jakou informaci požaduje. Zároveň uvedl, že stěžovatel musí mít „zdarma“ k dispozici alespoň informaci o tom, kdy mu bylo podání, na jehož základě vede odvolací řízení, doručeno a kdy bylo vyřízeno.

II. Obsah kasační stížnosti

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že krajský soud nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, který vyslovil v rozsudku sp. zn. 9 As 257/2017. Krajský soud měl možnost dokazovat po vzoru rozsudku NSS ze dne 9. 2. 2012, čj. 1 As 141/2011-67, č. 2635/2012 Sb. NSS, *ve věci Celní ředitelství HK*, a v návaznosti na výsledek dokazování přímo uložit stěžovateli povinnost poskytnout informace, kterými disponuje. Dokazováním mělo být zjištěno, co povinný subjekt eviduje, případně jak plní povinnosti a jaké kontrolní mechanismy k tomu používá. Druhou možností, kterou krajský soud měl, bylo zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost. Tato situace by byla na místě, pokud by bylo třeba provádět rozsáhlé dokazování nebo zcela nově posuzovat skutečnosti, které nebyly řešeny v řízení před stěžovatelem. Krajský soud však vyzval povinný subjekt k zodpovězení dvou sad otázek a poté, co zjistil, jakými informacemi povinný subjekt disponuje, nenařídil mu konkrétní informace poskytnout, ale zrušil rozhodnutí pro podstatné vady řízení spočívající ve vadném procesním postupu (odložení žádosti), aniž by současně odůvodnil, proč upustil od cesty vlastního dokazování. Krajský soud tak zvolil obě vzájemně neslučitelné varianty postupu, určeného mu na výběr Nejvyšším správním soudem, přičemž ani v jednom z těchto postupů nebyl krajský soud důsledný v odůvodnění svých závěrů.

[8] Krajský soud od stěžovatele vyžádal vyjádření týkající se jeho evidenčních povinností a jím vedených evidencí. Žádným způsobem však neprovedl hodnocení tohoto důkazního prostředku a rozhodoval tak bez ohledu na zjištěný skutkový stav. Ze stejného důvodu je neodůvodněný závěr krajského soudu, dle kterého stěžovatel nemohl za poskytnutí informací požadovat 159 900 Kč. Stěžovatel rovněž uvedl, že jeho kontrolní mechanismy nebyly nastaveny na základě průměrné délky odvolacích řízení, a proto tento údaj neevidoval. Krajský soud dle stěžovatele nesprávně dovodil povinnost evidovat elektronicky a vzájemně propojeně vstupní údaje týkající se délky odvolacích řízení, a to pouze na základě zásady spolupráce a veřejné správy. Taková práce se základními zásadami je extrémně nebezpečná, o to více, pokud není patřičně odůvodněna. Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 9 As 257/2017 o základních zásadách hovořil, ale pouze v souvislosti s postupem povinného subjektu, který měl komunikovat s žadatelem o informace. Stěžovatel napadá úvahu krajského soudu, dle které měl mít k dispozici alespoň vstupní informace pro výpočet průměrné délky odvolacího řízení v podobě, která nevyžaduje fyzické procházení všech spisů „v papírové podobě“. Stěžovatel netvrdil, že požadovanými údaji nedisponuje, nemá je však provázané v podobě, která umožňuje jejich okamžité poskytnutí.

[9] Krajský soud zrušil napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 s. ř. s. *pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*, aniž by však popsal, v čem spatřuje naplnění obou zmíněných podmínek. Dle stěžovatele krajský soud neuvedl, co považuje za podstatné porušení ustanovení o řízení a zejména nezdůvodnil, proč by právě tato vada měla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci. Stěžovatel nesouhlasil s rozhodnutím věci bez jednání, což nebylo ze strany krajského soudu vyslyšeno.

[10] Podstatou výzvy k doplnění informací bylo upřesnění rozsahu požadovaných informací, neboť podaná žádost nevyklučovala, že by žalobci postačovaly tytéž informace, ale v menším rozsahu. Tento předpoklad se ukázal jako důvodný. Z toho důvodu stěžovatel nesouhlasí s krajským soudem, že výzva k doplnění informací nebyla na místě. Stěžovatel nemohl uspokojit žalobce obdobnými informacemi, jelikož žádnými takovými nedisponoval bez nutnosti rozsáhlého vyhledávání. Žalobce až v podané stížnosti naznačil možnost poskytnutí informací, pouze pokud jde o dobu od postoupení odvolání do doby jeho vyřízení s poukazem na možnost jejího vyhledání v elektronické databázi. Dle stěžovatele však není možné ve fázi řízení o stížnosti disponovat s předmětem žádosti, jelikož by z pohledu povinného subjektu nebylo jisté, jaké informace po něm žadatel požaduje. Ostatně i úhrada za mimořádně rozsáhlé vyhledání byla vypočtena ve vztahu k předmětu žádosti.

III. Výzva Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud vyzval stěžovatele přípisem ze dne 14. 4. 2021, čj. 8 As 62/2019-29, aby uvedl, zda a v jaké podobě evidoval informace o datu doručení odvolání za období roků 2013 až 2015. Pokud takové informace neevidoval v elektronické podobě, soud stěžovatele vyzval, aby vysvětlil, jakým způsobem prováděl kontrolu dle nejstarší vyřízené věci.

[12] Stěžovatel na výzvu soudu zdůraznil, že pro posuzovanou věc není dle jeho názoru informace o datu doručení důležitá, jelikož žalobce takovou informaci nepožadoval. Uvedl však, že údaj o doručení odvolání odvolacímu orgánu je zjistitelný fyzickým nahlédnutím do spisového materiálu nebo využitím údajů z elektronické databáze AVIS.

IV. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval přípustností podané kasační stížnosti ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., jelikož jde v pořadí druhou podanou kasační stížností v dané věci (bod [2] tohoto rozsudku). Právým smyslem uvedeného ustanovení je zamezit tomu, aby se Nejvyšší správní soud musel zabývat znovu věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a tímto právním názorem se krajský soud řídil. Ostatně i soud je svým předchozím vysloveným právním názorem vázán, jestliže rozhoduje za jinak nezměněných poměrů v téže věci o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. K výkladu uvedeného ustanovení se vyslovil rozšířený senát v usnesení ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS, ve kterém uvedl: *„Ze závažnosti opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla ke závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. [...] Lze tedy shrnout, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným.“* První rozhodnutí krajského soudu bylo ke kasační stížnosti stěžovatele Nejvyšším správním soudem zrušeno z důvodu nesprávného posouzení právní otázky. V nyní podané kasační stížnosti stěžovatel namítá, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu [výjimka daná přímo v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.], a rovněž vadu nepřezkoumatelnosti, jelikož krajský soud nevycházel z předložených důkazů (vyjádření stěžovatele), což odpovídá výjimce, ke které dospěl rozšířený senát v citovaném usnesení. Kasační stížnost je proto jako celek přípustná, avšak přípustné nejsou všechny námitky uvedené v kasační stížnosti.

[14] Nejvyšší správní soud ve výše uvedeném rozsudku sp. zn. 9 As 257/2017 uvedl následující podstatné úvahy. Povinný subjekt nemůže požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé

pokračování

vyhledávání informací, pokud informací disponuje nebo má povinnost jí i bez žádosti disponovat (bod 24 napadeného rozsudku). Ze zásady rychlosti a hospodárnosti nelze dospět k závěru, že správní orgány musí disponovat údaji o průměrné délce veškerých před nimi vedených řízení nebo i jiných postupů, a to navíc strukturovaných ve všech myslitelných členěních (bod 28). Zásadu rychlosti a hospodárnosti a kontrolní mechanismy je možné zajistit i jinými způsoby než sledováním doby mezi jednotlivými úkony (bod 29). Závěr krajského soudu, že stěžovatel musí disponovat bez dalšího informací o průměrné délce odvolacího řízení ve struktuře požadované žalobcem, nepovažoval Nejvyšší správní soud za správný (bod 32). Krajský soud se měl v dalším řízení zabývat námitkou částečného poskytnutí informací a možností přiměřeného uhrazení nákladů za vyhledávání informací, které však nejsou způsobeny špatně vedenou evidencí (bod 33). Kasační soud vyjádřil názor, že je těžko představitelné, aby stěžovatel činil jakoukoliv metodickou či kontrolní činnost, aniž by měl v elektronické podobě k dispozici alespoň informaci o tom, kdy mu bylo podání doručeno a kdy bylo vyřízeno (bod 34). Povinný subjekt má sdělit žadateli, že má informace obdobné těm, které požaduje, aby případně mohl svou žádost modifikovat (bod 35). Krajský soud se měl zaměřit na to, zda stěžovatel neměl k dispozici původně požadované informace, případně zda by jejich vytvoření nebylo výrazně méně náročné, než když stěžovatel svým postupem navedl žalobce, aby svou žádost změnil (bod 36). Nejvyšší správní soud odůvodnění rozsudku v bodě 37 zakončil obecnou úvahou, dle které místo nařízení poskytnutí požadované informace v modifikované podobě může soud rozhodnutí žalovaného správního orgánu zrušit pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a to zejména tehdy, pokud by až soud měl provádět rozsáhlé dokazování nebo zcela nově obsáhle posuzovat skutečnosti, které nebyly řešeny v řízení před správními orgány.

[15] Podle § 17 odst. 1 a odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím platilo: *(1) Povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. ... (5) Poskytnutí informace podle odstavce 3 je podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží. Ustanovení § 16 odst. 4 stejného zákona (tento odst. byl od 24. 9. 2019 přečíslován na odst. 5) stanovil, že při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout.*

[16] V předchozím řízení před Nejvyšším správním soudem sp. zn. 9 As 257/2017 soud na věc aplikoval závěry z rozsudku *ve věci Celní ředitelství HK*, ve kterém přezkoumával rozhodnutí o odvolání proti odmítnutí žádosti dle § 16 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím a nikoliv, jako v nyní posuzované věci, rozhodnutí o odložení žádosti dle § 17 odst. 5 stejného zákona. Kasační soud vycházel z oprávnění správních soudů zakotveného v § 16 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím nařídít povinnému subjektu poskytnutí požadované informace. V tomto smyslu v závěru odůvodnění učinil obecnou úvahu k následnému postupu krajských soudů. Nicméně oprávnění nařídít poskytnutí informací je možné pouze v případě přezkumu rozhodnutí o odvolání proti odmítnutí žádosti a nikoliv rozhodnutí o odložení žádosti (viz shodně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 11. 2015, čj. 10 A 4/2014-148, č. 3372/2016 Sb. NSS). V soudním řízení o přezkumu rozhodnutí o odložení žádosti se totiž neposuzují věcné důvody pro poskytnutí nebo neposkytnutí informací, ale pouze to, zda jsou dány podmínky pro uplatnění úhrady nákladů, resp. posuzuje se přiměřenost výše úhrady vzhledem k povaze informace a tomu odpovídajícímu rozsahu vyhledávání informací. Předchozím rozsudkem kasačního soudu tedy nebyl krajský soud zavázán, aby v dalším řízení buďto zrušil rozhodnutí stěžovatele pro podstatné vady řízení, pokud by zejména měl provádět rozsáhlé dokazování, nebo zcela nově obsáhle posuzovat skutečnosti, které nebyly řešeny v řízení

před správními orgány, nebo měl zjistit, jakými informacemi stěžovatel disponuje a přikázat jejich poskytnutí. Nosnou myšlenkou daného rozsudku byla snaha naplnit účel zákona o svobodném přístupu k informacím, tedy poskytnout žadateli o informace možnost domoci se požadovaných informací v rámci rozumné míry s co nejnižšími náklady na jejich získání. Proto soud dovodil povinnost povinného subjektu sdělit žadateli, zda disponuje informacemi obdobnými těm, které požaduje, aby mohl žádost o informace modifikovat a povinný subjekt mu informace poskytl. Za těchto předpokladů nebylo dle Nejvyššího správního soudu možné posoudit oprávněnost požadované úhrady, aniž by soud věděl, jaké informace mohl stěžovatel žalobci jednoduše a bez nákladného vyhledávání ve spisech poskytnout. Krajský soud tak správně vyzval stěžovatele k vyjádření, jakými informacemi disponuje. Jak již bylo uvedeno, nařízení poskytnutí informací není v právě projednávaném typu řízení možné, proto krajský soud správně takové poskytnutí nenařídil. To je i v souladu se dřívějším závazným právním názorem kasačního soudu. Nejvyšší správní soud připouští, že formulace v bodě 37 předchozího rozsudku mohla být zavádějící. Nicméně závazný právní názor byl vyjádřen v bodě 36 a úvaha v bodě 37 již byla obecná. Tato úvaha takto přesně platí jen pro situace, ve kterých je přezkoumáváno rozhodnutí o odvolání proti odmítnutí žádosti, jako v rozsudku *ve věci Celním ředitelství HK*, což vyplývá i z toho, že zatímco v bodě 36 Nejvyšší správní soud výslovně uvedl „*Krajský soud by se proto měl v dalším řízení zaměřit i na to,*“, v bodě 37 již bylo užito spojení „*v těchto situacích*“, tedy spojení obecné. Závěr v bodě 37 je rovněž velmi stručný, nijak nenavazující na předchozí argumentaci, kde se soud nařízením poskytnutí informace podle § 16 zákona o svobodném přístupu k informacím vůbec nezabýval. Nejvyšší správní soud proto nesouhlasí se stěžovatelem, že by se krajský soud neřídil závazným právním názorem vysloveným ve dřívějším rozsudku NSS.

[17] Stěžovatel dále namítal, že krajský soud nezohlednil jeho vyjádření, ke kterému ho soud vyzval. Na toto vyjádření krajský soud reagoval v bodě 27 napadeného rozsudku, ve kterém uvedl, že ze stěžovatelova vyjádření plyne, že pro vyřízení žádosti o informace pro něj nebyl rozdíl mezi původní žádostí a modifikovanou žádostí. V bodě 26 však také uvedl, že stěžovatel musí disponovat informacemi o délce odvolacího řízení buď od doby podání odvolání nebo od postoupení odvolání k rozhodnutí. Kasační soud tak nesdílí názor, že by krajský soud nezohlednil vyjádření stěžovatele.

[18] Ve vztahu k závaznému právnímu závěru krajský soud v bodě 30 stěžovatele zavázal tak, že musí mít zdarma k dispozici alespoň informaci o tom, kdy mu bylo odvolání doručeno a kdy bylo vyřízeno. Tento závazný právní názor je dle kasačního soudu nutné korigovat. Stěžovatel ve vyjádření uvedl, že v elektronické podobě měl jednoduše k dispozici informaci o datu vydání rozhodnutí o odvolání. Informaci o datu podání odvolání měl taktéž k dispozici elektronicky, avšak tuto by již musel zjistit vyhledáním data v textu odůvodnění rozhodnutí o odvolání. Informaci o datu postoupení odvolání by musel vyhledat ve fyzickém spisu. Stěžovatel tak sdělil, že v elektronické podobě, bez nutnosti vyhledávání ve fyzickém spisu, měl k dispozici informaci o podání odvolání a vydání rozhodnutí o něm.

[19] Vzhledem k tomu, že v kasační stížnosti a rovněž ve vyjádření krajskému soudu stěžovatel uvedl, že účelnější je kontrola podle nejstarší vyřízené věci a nikoliv podle průměrné délky, vyzval Nejvyšší správní soud stěžovatele k vyjádření, zda eviduje i údaj o doručení odvolání. O tomto údaji totiž v žádném dosavadním vyjádření nic netvrdil. Z jeho sdělení je zřejmé, že tento údaj má k dispozici v elektronické podobě. Nejvyšší správní soud již v předchozím rozsudku sp. zn. 9 As 257/2017 uvedl, že správní orgán má s žadatelem o informace komunikovat, sdělit mu, jaké informace podobné požadovaným má k dispozici a umožnit mu žádost o informaci modifikovat. Je tak nepřipadná stěžovatelova poznámka, že údaj o datu doručení původně žalobce nepožadoval. Tento údaj je blízký těm informacím, které požadoval, proto měl stěžovatel žalobci sdělit, že jím disponuje.

pokračování

[20] Dle kasačního soudu tak měl stěžovatel žalobce uvědomit o tom, že v elektronické podobě disponuje údaji, které jsou blízké požadovaným informacím, tedy v elektronické podobě disponuje údaji o datu podání odvolání, doručení odvolání a vydání rozhodnutí o něm, a umožnit mu modifikovat jeho žádost. Na tom nic nemění, že žalobce na obdobnou možnost upozornil až v řízení o stížnosti proti výzvě k úhradě, jelikož stěžovatel tímto způsobem měl postupovat sám, bez návrhu ze strany žalobce. Související námitka týkající se nemožnosti disponovat s předmětem žádosti a spolupráce povinného subjektu s žadatelem je nepřijatelná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., jelikož Nejvyšší správní soud v předchozím rozsudku sp. zn. 9 As 257/2017 v bodě 35 jasně vyjádřil názor, že povinný subjekt musí s žadatelem o informace spolupracovat. Lze k tomu dodat, že aby tento postup dával smysl, je nutné k němu přistoupit neprodleně po podání žádosti o informace, tedy ještě před tím než věc dospěje do části řízení o stížnosti.

[21] Nejvyšší správní soud bez výhrady nesouhlasí ani s názorem krajského soudu, dle kterého měl stěžovatel poskytnout žalobci údaje evidované v elektronické podobě „zdarma“. Je zřejmé, že například údaj o datu vydání rozhodnutí má stěžovatel k dispozici bez nutného vyhledávání a příliš složitého zpracování, avšak vyhledání a zpracování informace o datu podání odvolání již je dle vyjádření stěžovatele časově náročnější. Dle rozsudku NSS ze dne 13. 10. 2004, čj. 6 A 83/2001-39, č. 651/2005 Sb. NSS, „do nákladů za vyhledání informace je třeba započítat také náklady spojené se zpracováním informace, neboť pouhé vyhledání informace bez jejího přenosu např. v písemné podobě na žadatele by pro žadatele nemělo žádný praktický význam“. V rozsudku ze dne 21. 6. 2017, čj. 6 As 326/2016-32, NSS uvedl, že „vyhledání informací je činnost povinného subjektu, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací. Doba spojená s extrahováním dat z informačních systémů povinných subjektů je nepochybně dobou zahrnutelnou pod pojem ‚vyhledávání informací‘. Mimořádný rozsah takové činnosti bude důvodem, pro který může povinný subjekt vyžadovat náhradu dle § 17 odst. 1 informačního zákona. Pokud ovšem vyhledání informace trvalo nepřiměřeně déle, než bylo k vyhledání informace objektivně nutné, a to pouze z důvodů zjevně nevhodného postupu povinného subjektu, nelze tuto skutečnost klást k tíži žadatele o informaci. [...] Pojem ‚mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací‘ je neurčitým právním pojmem. V tomto ohledu je na správním orgánu jako povinném subjektu, aby v kontextu konkrétních skutkových okolností posoudil, zda skutkový stav lze podřadit pod obsah neurčitého právního pojmu či nikoli, a to v souladu s účelem § 17 informačního zákona. Správní soud poté musí mít možnost přezkoumat, zda interpretace a aplikace neurčitého právního pojmu správním orgánem je v souladu se zákonem, jaké podklady pro své rozhodnutí k tomu správní orgán soustředil, zda tak učinil v rozsahu, který mu umožnil ve věci správně rozhodnout, a zda jeho zjištění s těmito podklady nejsou v logickém rozporu.“ Dle Nejvyššího správního soudu však v posuzované věci není možné, aby případné vyhledání a zpracování informací dostupných v elektronické formě bylo stejně nákladné jako procházení fyzických spisů.

[22] Nejvyšší správní soud již v rozsudku sp. zn. 9 As 257/2017 v bodě 28 uvedl, že pouze ze zásady rychlosti a hospodárnosti nelze dovodit obecnou povinnost disponovat bez dalšího údaji o průměrné délce veškerých před nimi vedených řízení nebo i jiných postupů, a to navíc strukturovaných ve všech myslitelných členěních. Tento nesprávný názor krajský soud v napadeném rozsudku zopakoval v bodě 21, avšak následoval rekapitulací závazného právního názoru kasačního soudu v rozsudku sp. zn. 9 As 257/2017. Bod 24, ve kterém krajský soud, připomíná zásady vzájemné spolupráce a činnosti veřejné správy jako služby pro veřejnost, Nejvyšší správní soud chápe jako obecná východiska bez úzkého a přímého vztahu na odůvodnění krajským soudem dovozené povinnosti mít k dispozici vstupní údaje potřebné k výpočtu průměrné délky odvolacího řízení. Tento názor odůvodnil poukazem na to, že žijeme ve dvacátém prvním století, ve kterém elektronická a snadno dostupná evidence alespoň základních údajů, z nichž lze kvantifikovat výkonnost veřejné správy, musí být pokládána za samozřejmost (bod 25 rozsudku krajského soudu). Soud dodal, že „rozumný předpoklad existence alespoň vstupních údajů v elektronické podobě ostatně odpovídá i požadavku samotné finanční správy, aby s ní bylo primárně komunikováno elektronicky“ (bod 26 rozsudku krajského soudu). Kasační soud

tak nesouhlasí se stěžovatelem, že by krajský soud v tomto směru nesprávně interpretoval názor vyjádřený v předchozím zrušujícím rozsudku.

[23] Za situace, dle které měl stěžovatel žalobce informovat o údajích, které má jednoduše k dispozici a umožnit mu modifikovat žádost, a zároveň stěžovatel uvedl, že skutečně některé informace obdobné těm, které žalobce požadoval, měl k dispozici, je nutné dospět k závěru, že postup stěžovatele nebyl správný. Krajský soud tak správně zrušil napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Toto ustanovení soudu umožňuje zrušit rozhodnutí žalovaného správního orgánu i bez nařízení řízení. V takovém případě soud nemusí vyslyšet žádost účastníka řízení o konání jednání, neboť jednání by nezměnilo nic na skutečnosti, že je napadené rozhodnutí ze zjištěných vad nutné zrušit. Dle kasačního soudu je pak i zjevné, že nesprávný postup stěžovatele odpovídal tomuto zrušovacímu důvodu, jelikož bez tohoto vadného postupu by nemuselo být vydáno rozhodnutí o odložení žádosti o informace a stěžovatel mohl být uspokojen.

V. Závěr a náklady řízení

[24] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl. Přestože některé závěry krajského soudu Nejvyšší správní soud shledal nesprávné, není třeba jeho rozsudek rušit, jelikož důvody krajského soudu obstáli v podstatné míře (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, čj. 8 Afs 15/2007-75, č. 1865/2009 Sb. NSS). V dalším řízení je stěžovatel vázán názorem vysloveným v rozsudku krajského soudu korigovaný názorem vysloveným v tomto rozsudku Nejvyššího správního soudu. Bude tedy muset žalobce informovat o tom, jaké údaje eviduje a umožnit mu modifikovat jeho žádost. Zároveň vyjde z toho, že za poskytnutí informací, které má k dispozici v elektronické podobě (datum podání odvolání, doručení odvolání a datum vydání rozhodnutí o odvolání), nemůže požadovat stejnou úhradu jako za fyzické procházení spisů.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce neučinil v řízení o kasační stížnosti žádný úkon, proto soud náhradu nákladů nepřiznal (§ 60 odst. 7 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. května 2021

Petr Mikeš
předseda senátu